

RAT I MIR

A KO ste iz naslova pomislili da će u ovom tekstu biti reči o poznatom Tolstojevom romanu "Rat i mir" prevarili ste se. Mi ćemo se ovde pozabaviti samo pomenutim rečima koje smo veoma često izgovarali i slušali proteklih meseci, pa je red da o njima nešto saznamo.

"Rat se počinje kad se hoće, a završava kada može", misao je velikog Makijavelija. Završio se i ovaj rat. Ne znam pod kojim imenom će istoričari izučavati **NATO divljanje nad Jugoslavijom**, ali da je u pitanju rat u to sam sigurna.

Reč rat u našem jeziku novijeg je porekla, jer su za sukob vojski naši stari upotrebljavali reč boj. Verovatno zato što su se ranije ratovi upravo i svodili na boj. Latinska reč za rat **bellum** slična je pridevu lep, **bellus**, pa je, smatraju neki etimolozi, to razlog što nije kao većina latinskih reči ušla u jezički fond mnogih evropskih naroda. Njeno mesto preuzela je franačka reč za rat **werra** koja je u italijanskom i španskom dobila oblik **guerra**, u francuskom **guerre**, a u engleskom **war**.

Rat i mir, reči su koje gotovo uvek idu zajedno, iako jedna drugu isključuju. Zanimljivo je da se obe ove imenice potpuno suprotnog značenja sastoje iz tri slova. Kratke su ali nose emotivno snažne poruke.

Naša reč mir potpuno je identična sa ovom ruskom rečju čak se isto i pišu. Razlog je taj što vodi poreklo iz praslovenskog jezičkog korpusa. Što se pak tiče latinske reči za mir koja glasi **pax**, njoj je uspelo da se infiltrira u mnoge evropske jezike. Na francuskom **paix** isto zvuči i malo različito se piše. U engleskom je dobila oblik **peace**, u italijanskom **pace**, a u španskom **paz**.

Kad živimo u miru obično o njemu i ne razmišljamo, ali nam je zato Ivo Andrić ostavio poruku da "Mir nije imanje koje se stiče jednom zauvek i na kome se posle može sedeti kao tvrdica na blagu".

M. PETRIČEVIĆ